

KERSTIN ANDERSSON

Gör Uppfödare av labrador retriever. Ledamot i Svenska Kennelklubbens avelskommitté. Programansvarig på Hundsportgymnasiet vid Forshagaakademien.

Hundar Labradortikarna Ringlets Emmet, Carmal's Heroine Vanilla, Ringlets Jewel och Ringlets Kite.

Klubbar Värmlands Kennelklubb, Svenska Spaniel och Retrieverklubben.

Kerstin med sina fyra tikar: fr v Emmet, 10 år, Acea, 9 år, Gulan, 5 år, och Katti, 4 år.

Kerstin Andersson, kennel Ringlets:

”Bra arbets- hundar är mitt avelsmål”

Hunduppfödning och avelsarbete är så mycket mer än att para en hane och en tik. Det blir inte alltid som man planerar och man får vara beredd på överraskningar. Uppfödaren Kerstin Andersson delar med sig av erfarenheter och insikter.

- Som nybliven uppfödare hade jag besparat mig en del besvikelse om jag förstått hur komplext det här med avel är.

TEXT ÅSA LINDHOLM FOTO JEANETTE DAHLSTRÖM

Hela livet har Kerstin varit intresserad av djur. Det som började som ett brinnande engagemang för hästar är i dag främst inriktat på arbetande hundar. Kerstin föder upp labrador retriever och i hennes avelsarbete har hundarnas apporteringsegenskaper högsta prioritet.

- Mitt mål är att föda upp duktiga arbetshundar som också fungerar bra i vardagen, berättar Kerstin. En apportör ska vara energisk, effektiv och lättlärd men den ska också vara trevlig och enkel att leva med. Båda dessa aspekter måste vägas in i avelsarbetet. Att det också gäller god hälsa, säger sig självt.

För Kerstin är hundarnas förmåga att utföra det praktiska arbete de är avlade för det mest fascinerande. Att se dem i skarpt läge på jakt, där de får användning för alla de egenskaper de har med sig genetiskt och all träning som lagts ner omsätts i praktiken, är otroligt tillfredsställande.

Kerstins hästintresse fokuserade på träning och inläring men kom snart att omfatta också genetik och avel. För ett 30-tal år sedan övergick hon till hundar och den första rasen blev curly coated retriever. I flera år engagerade hon sig i denna relativt ovanliga retrieverras men snart kom de första labradorerna in i huset. I den rasen finns en större genetisk bredd och fler riktigt bra jakthundar vilket ger större möjligheter att bedriva ett avelsarbete för just de egenskaper som Kerstin eftertraktar.

- Jag startade min uppfödning och registrerade kennelnamnet Ringlets när jag hade curly. Flera av hundarna var utmärkta apportörer och ett antal blev jaktchampion. Men rasen är

numerärt liten och det var svårt att hitta avelsdjur som höll måttet. År 2006 hade jag min första labradorkull och ganska snart därefter upphörde curly-uppfödningen.

Följsam med stor jaktlust

Kerstins ideal är en hund med energi och arbetslust som under jakten är helt fokuserad på sin uppgift och också villigt samarbetar med sin förare. Den ska fungera tillsammans med andra hundar. Personligen vill Kerstin inte ha en hund som är alltför vek i det sociala samspelet med föraren eller tar för illa vid sig

om något upplevs som svårt eller lite obehagligt. Inte heller får de ligga för högt i stress eftersom det riskerar att påverka deras arbetskapacitet. I vardagen ska hunden vara vänlig och lagom social, trygg i alla situationer och så nyfiken att den tar sig fram och undersöker till exempel främmande föremål

eller miljöer som den inte är bekant med.

- Det är en balansgång: hundarna ska vara följsamma och lyhörda, samtidigt som de ska ha stor jaktlust och kunna arbeta självständigt.

Att vara hunduppfödare innebär att själv försöka producera just de hundar som motsvarar idealbilden. För Kerstin är planeringen, analysen av avelsdjurens egenskaper och de prioriteringar hon tvingas göra stimulerande utmaningar. Att ha en idé om vilken hanhund som passar en särskild tik och så småningom följa upp och utvärdera resultatet är spännande. Varje kull ger insikt och mer lärdomar att lägga i kunskapsbanken inför den fortsatta uppfödningen.

”Jag trodde lite naivt att om jag parar hane X med tiken Y så kommer valparna att bli summan av de båda”

Kerstin med
fr v Gulan,
Katti och Acca.

- I början trodde jag lite naivt att om jag parar hane X med tiken Y så kommer valparna att bli summan av de båda. Men hunduppfödning är inte så enkelt som att 1+1 blir 2. Det blir inte alltid som man tänkt sig.

Kerstin menar också att oavsett hur väl man vill som uppfödare, hur noga man än planerar sina parningskombinationer och väljer avelsdjur, så kommer man att stöta på motgångar. Det viktiga är att försöka förstå varför det blev fel och lära sig av det.

Börja på rätt sätt

Kerstin poängterar att det är klokt att börja sin uppfödargärning i rätt ände. A och O är att vara väl insatt i rasen och att inte ha för bråttom. För den jaktavlade labradorens vidkommande bör man helst ha tränat, tävlat och jagat med minst ett par egna hundar för att förstå vilka egenskaper som gör hundarna till bra apportörer och som ska finnas hos de hundar som går i avel. Att vara ödmjuk och göra sitt bästa för att lära av andra med större erfarenhet rekommenderas.

- Det är mycket lärorikt att se hundar i arbete. När jag letar efter hanhundar till mina tikar samlar jag så mycket information jag kan. Det innebär att jag studerar hundar som deltar på prov och jakter, men också dem jag möter i träningssammanhang, för att få kunskap. Jag noterar även om flera av de hundar jag gillar har gemensamma anor, till exempel är fallna efter samma hanhund. Jag försöker få veta så mycket som möjligt om nära släktingar. Eftersom jag haft rasen i många år vet jag vilka hundar jag gärna vill ha i stamtavlorna och vilka jag helst väljer bort. Höga meriter säger så klart en del, men skickliga förare kan göra underverk också med mer mediokra hundar.

Förutom arbetsegenskaper och mentalitet är hälsa en aspekt som alla hunduppfödare måste ta hänsyn till. Inom labradorrasen finns ett hälsoprogram som kräver att avelsdjuren ska vara höftledsröntgade. Av tradition röntgar de allra flesta också armbågsleden. Många avelshundar ögonspeglas och DNA-testning för ögonsjukdomen PRA rekommenderas av rasklubben. På senare år har det tillkommit fler DNA-tester för labrador retriever, bland annat för dvärgväxt och den neurologiska sjukdomen CNM, för att nämna några.

- Jag upplever inte att vi har så stora problem i rasen med till exempel allergier och magproblem. Men det är självklart något man bör vara noga med som uppfödare eftersom det påverkar valpköparens, och hundens, vardag.

Utseendet då, hur viktigt är det?

- För labradorer som avlas med fokus på jaktliga egenskaper har utseendet väldigt liten betydelse. Hundarna ska ha en exteriör som gör att de kan jobba bra. Det innebär att de inte får bli

för stora, grova eller tunga och kanske inte för små. Visst är till exempel vackra huvuden och uttryck fint, och det är tilltalande att se en stilig hund, men det kommer i andra hand.

Viktigt att kunna prata med varandra

De allra flesta som vänder sig till Kerstin för att köpa valp är väl pålästa om rasen. De vet vad de vill ha för hund och är kunniga och initierade. Ett råd inför ett valpköp är att åka och hälsa på uppfödare, se hur de har sina hundar och om hundarna har den mentalitet du vill ha. Titta också på dem i en arbetssituation. Fråga mycket och berätta om vilka förväntningar du har på din hund och vad du tänker göra med den. Framför allt som relativt ny hundägare är det en fördel om relationen till uppfödaren fungerar bra.

- Jag vill att mina valpköpare ska hålla på med jakt och jaktträning, det är ju vad hundarna är avlade för. Det är angeläget för mig att den får använda sina retrieveregenskaper och att jag också får möjlighet att utvärdera min avel. Jag har inga problem med att sälja till en ung person, eller till en förstagångsköpare - de är ofta ambitiösa och öppna för att lära sig. Till syvende och sist låter jag min magkänsla styra när jag väljer valpköpare. Ofta handlar det om kommunikation. De allra flesta valpköpare har jag kontakt med genom hela hundens liv.

För det är lätt att vara hunduppfödare - och valpköpare - så länge allt går bra. Men om det en dag uppstår bekymmer måste man kunna prata med varandra. Då finns förutsättningar för att ha en konstruktiv dialog också om något går på tok.

- Det kan ibland vara motigt att föda upp hundar, särskilt när det inte blir riktigt som man tänkt sig. Det har hänt att jag har sagt till mig själv: aldrig mer en valpkull. Men efter ett tag kommer inspirationen tillbaka. Jag börjar planera, fundera och se framåt. I grunden bygger hunduppfödning på ett intresse och en nyfikenhet som jag tror övervinner det mesta. ●

”Det är tilltalande att se en stilig hund, men det kommer i andra hand”